

ΘΕΜΑ 20ο Λυσία, Έν βουλή Μαντιθέω δοκιμαζομένω άπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ᾧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ᾧστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῶ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ᾧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνομαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἀξιῶ δέ, ᾧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.*

Μονάδες 10

2. Ποια ἡ αισθητικὴ ἀξία τοῦ ἔργου τοῦ Λυσία;

Μονάδες 10

3. Με ποῖον τρόπο ὁ Μαντιθεὸς προσπαθεῖ νὰ προσελκύσει τὴν προσοχὴ τῶν βουλευτῶν καὶ νὰ κερδίσει τὴν εὐνοιά τους;

Μονάδες 10

4. Ποια ἀπήχηση μπορεῖ νὰ εἶχε στους βουλευτὲς ἡ ἀναφορὰ τοῦ Μαντιθέου στὴν κοινωνικὴ τοῦ ζωή;

Μονάδες 10

5. α) *συνήδη, βουλομένοις, ποιεῖν, εἶχον, ἡγοῦμαι*: Νὰ γράψετε μίαν ομόρριζην λέξιν, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) *διαβεβλημένοις, καταστῆναι, ἐπειδὴν, διακείμενος, μεταμελήσειν*: Νὰ ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ἐχω δε τὴν ἀξίωσιν, κύριοι βουλευτὲς, ἐὰν αὐτὸ μόνον σας ἀποδείξω, ὅτι δηλαδὴ συμπαθῶ τὸ παρὸν πολίτευμα καὶ ὅτι ἔχω ἀναγκαστεῖ νὰ μετέχω στους ἰδίους κινδύνους με σας, νὰ μὴν ὑπάρχει ἀκόμη καμία ὠφέλεια σὲ μένα· ἐὰν ὅμως φαίνομαι ὅτι καὶ ὡς πρὸς τὰ ἄλλα ἔχω ζήσει τίμια καὶ πολὺ διαφορετικὰ ἀπὸ τὴ γνώμη καὶ τὶς συκοφαντίες τῶν ἐχθρῶν μου, σας ἱκετεύω

εμένα βέβαια να εγκρίνετε βουλευτή, ενώ αυτούς να τους θεωρείτε κακούς. Πρώτα, λοιπόν, θα αποδείξω ότι δεν υπηρέτησα ως ιππέας ούτε ήμουν στην πατρίδα την εποχή των Τριάκοντα ούτε έλαβα μέρος στο τότε καθεστώς.

2. Σχολικό βιβλίο σελίδες 32: «Αυτό όμως που έχει ιδιαίτερη...των λόγων του».

3. Στόχος του ομιλητή σε ένα δικανικό λόγο είναι να αποσπάσει από την πρώτη στιγμή την προσοχή των ακροατών του. Έτσι και ο Μαντίθεος αρχίζει το λόγο του με πρωτότυπο και απροσδόκητο τρόπο, ξαφνιάζοντας και εντυπωσιάζοντας τους δικαστές. Η έκφραση ευγνωμοσύνης προς τους κατηγορούς, έστω και υπό προϋποθέσεις, αποτελεί στοιχείο προωτοτυπίας και εντυπωσιασμού με τα οποία ο ρήτορας επιδιώκει να επιτύχει την «πρόσεξιν» και να κερδίσει την «εὔνοιαν» των βουλευτών. Αυτό καταφαίνεται στην πρόταση: «πολλήν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης της κατηγορίας» όπου ο κατηγορούμενος αντί να διακατέχεται από εχθρικά συναισθήματα προς τους κατηγορούς του αντιθέτως φαίνεται να τους ευγνωμονεί, έστω και υπό προϋποθέσεις. Μάλιστα με το υπερβατό σχήμα (πολλήν...χάριν) προσδίδει ακόμα περισσότερη έμφαση στο περιεχόμενο της δήλωσής του.

4. Στην ημιπερίοδο «ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις...τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι» ο ρήτορας αποσαφηνίζει μέσω του αιτιολογικού γὰρ τον πρωτότυπο και αναπάντεχο υποθετικό συλλογισμό που προηγήθηκε. Ο Μαντίθεος υποστηρίζει, πως οι κατηγοροί, έστω και άθελά τους, του προσφέρουν τη δυνατότητα να αναφερθεί στην κοινωνική του ζωή και έτσι από τη μια να καταδείξει το ποιόν των αντιπάλων του, αλλά και από την άλλη να αποδείξει την αθωότητά του. Μιλώντας λοιπόν, για το βίο και την πολιτεία του υποστηρίζει ότι θα αποκομίσει μέγιστα αγαθά.

5. α) συνείδηση, βούληση, ποιητής, σχέση, ηγεμόνας.

β) διαβεβλημένοις: διαβάλλομαι=διά+βάλλομαι

καταστῆναι: καθίσταμαι=κατά+ἵσταμαι

ἐπειδάν: ἐπειδή+ἄν

διακείμενος: διάκειμαι=διά+κεῖμαι

μεταμελήσειν: μεταμέλει=μετά+μέλει